

JÁRÁSBÍRÓSÁGOK

- A eljárás a magyar közigazgatás és az igazságszolgáltatás évszázadok óta fennálló intézménye, amely korábban a vármegye közigazgatási feladatait általános hatáskörű, területi munkamegosztásban működő szervek útján látta el.
- 2012-ben a közigazgatási rendszer átalakításával új területi egységként ismét megjelentek a járások.
- A 2013. január 1-jei közigazgatási beosztás szerint Magyarországon 3154 települést tartottak nyilván. Ezek közül 3153-at 175 járásba soroltak be, Budapestet pedig 23 (a kerületekkel megegyező) járásra osztották.
- 2013-ban a helyi bíróságok jogutódjaként létrehozták a járásbíróságokat.

A Kormány [T/4449.](#) számon benyújtott, a bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló 2010. évi CLXXXIV. törvény módosításáról szóló törvényjavaslata arra irányul, hogy a járásbíróságok ne csak nevükben, hanem tényleges illetékességük szerint is igazodjanak a járásokhoz.

A bírósági szervezetrendszer átalakítása

A 2011-ben végrehajtott bírósági reform eredményeként elfogadott, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló [2011. évi CLXI. törvény](#) alapján 2013. január 1-jétől a helyi bíróságok jogutódjaként a járásbíróságok; a munkaügyi bíróságok – mint különbíróságok – jogutódjaként a közigazgatási és munkaügyi bíróságok kezdték meg működésüket.

A magyar bírósági szervezet szintjei:

- kúria;
- ítélőtábla;
- törvényszék;
- járásbíróság és kerületi bíróság (együtt: **járásbíróság**); valamint: közigazgatási és munkaügyi bíróság.

Forrás: www.birosag.hu/birosagi-szervezetek

A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló [2011. évi CLXII. törvény](#) alapján kiépült új igazgatási rendszer célja a bírói függetlenség biztosítása és a bírósági szervezet hatékony működése oly módon, hogy az eljárásokat magas szakmai színvonalon és ésszerű határidőn belül folytassák le.

TÖRTÉNETI VISSZATEKINTÉS

A XIX. század második felében a korábbi szolgabírói ítélőszék helyébe léptek a járásbíróóságok. Az első folyamodású bíróságok rendezéséről szóló [1871. évi XXXI. törvénycikk](#) rendelkezett a (királyi) járásbíróóságok létrehozásáról, melyek a korábbi egyesbíróóságok helyébe léptek. Hatáskörükbe a kisebb súlyú büntető- és polgári ügyek tartoztak. Az első folyamodású kir. törvényszékek és járásbíróóságok életbeléptetéséről szóló [1871. évi XXXII. törvénycikk](#) értelmében 360 ilyen bíróságot hoztak létre, később a dualista korszak végén számuk 390 volt, a második világháború előtti években pedig mintegy 150 működött. Élükön járásbírák álltak, akikhez esetenként aljárásbírákat osztottak be. Az ítélkezés egyesbíráskodás formájában történt.

A budapesti központi kir. járásbíróóság felállításáról és egyéb szervezeti szabályokról szóló [1913. évi XXV. törvénycikk](#) a Budapesten működő járásbíróóságokat egyetlen, ún. központi királyi járásbíróósággá alakította át.

A járásbíróóságok a második világháború utáni igazságügyi szervezetben kisebb átalakításokkal tovább működtek. A járások 1984. január 1-jei megszüntetésével a járásbíróóságok szerepét a helyi bíróságok vették át.

A JÁRÁSBÍRÓSÁGOK NAPJAINKBAN

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló [2011. évi CLXI. törvény](#) alapján a **járásbíróóság első fokon jár el.**

Jelenleg 111 járásbíróóságon folyik az ítélkezés Magyarországon. A bíróságok elnevezése a bíróság székhelyéül szolgáló település nevéből és a járásbíróóság megnevezéséből tevődik össze. A budapesti illetékességű járásbíróóságok elnevezése „kerületi bíróság”. Budapesten összesen 6 egyesített kerületi bíróság működik (pl. Pesti Központi Kerületi Bíróság, Budai Központi Kerületi Bíróság stb.).

Meghatározott jellegű ügyek intézésére – polgári és büntető ügyszakban egyaránt – meghatározott ügyfajtákra tekintettel a járásbíróóságokon belül **csoportok alakíthatók ki** (pl. Pesti Központi Kerületi Bíróság családjogi csoportja).

Magyarország Alaptörvénye:

A bíróság

25. cikk

(4) A bírósági szervezet többszintű. Az ügyek meghatározott csoportjaira külön bíróságok létesíthetők.

(8) A bíróságok szervezetének, igazgatásának és központi igazgatása felügyeletének, a bírák jogállásának részletes szabályait, valamint a bírák javadalmazását sarkalatos törvény határozza meg.

A járásbíróóságot **az elnök vezeti**. A törvényszék elnöke nevezi ki a járásbíróóság elnökét és elnökhelyettesét, a csoportvezetőt és a csoportvezető-helyettesét.

A **jogutódlás** kérdése számos törvény módosítását tette szükségesé. Ahol a törvény járásbíróóságról, járásbíróósági vezetőről, bíróról rendelkezik, ott

2012. december 31. napjá-

ig a kerületi és városi bíróságot, illetve együtt a helyi bíróságot, helyi bírósági vezetőt, illetve helyi bírósági bírót kell érteni. 2013. január 1-jétől az adott helyi bíróság jogutódja az adott járásbíróóság.

A Kormány 2014 februárjában úgy döntött, hogy a bíróságok munkájának hatékonyságát **újabb törvénykezési helyek** létrehozásával segíti, oly módon hogy azok a járásbíróóságok székhelyétől eltérő településen működjenek. Az újonnan létrehozott törvénykezési helyek a járásbíróóságok szervezeti egységei lennének.

STATISZTIKAI ADATOK

A 6 fővárosi kerületi bírósággal és a 105 helyi bírósággal együtt 111 járásbíróság működik.

A járásbíróságokon (valamint a Közigazgatási és Munkaügyi bíróságokon) **összeslegében (végrehajtási ügyek nélkül) 755 424 ügyet fejeztek be 2013-ban.** 2012-ben ez a szám 540 038 ügy volt.

A befejezések száma a büntető, a közigazgatási és a munkaügyi pereknél meghaladta az érkezést (büntető ügyszakban emelkedő érkezés mellett). A polgári és gazdasági ügyszakban a befejezések száma elmaradt az érkezésektől. 2013-ban mintegy 370 ezer szabálysértési per érkezett a járásbíróságokra, ez 260 ezerrel több, mint 2011-ben. **2013-**

ban 365 765 szabálysértési ügyet fejeztek be, amiből 361 138 peres ügy volt. **A nemperes ügyek mennyisége 11 924-ről 4 627-re csökkent.**

Az **eljárások átlagos időtartama** a befejezett peres ügyekben a büntető pereknél a legmagasabb (átlagosan 278 nap), legalacsonyabb a szabálysértési ügyekben (átlagosan 65 nap).

A peres ügyek számának alakulása, ügyszakonként

A bírósági ügyforgalom főbb jellemzői

Járásbíróságokhoz (KMB) érkezett	2011	2012	2013
Polgári perek	161 335	143 904	148 181
Gazdasági perek	13 881	12 324	12 924
Büntető perek	77 980	70 886	74 246
Közigazgatási perek	12 879	12 595	12 118
Munkaügyi perek	22 844	18 299	16 023

Forrás: Infoszolg/birosag.hu

Források:

- Novák János - Szádvári László: A bírósági ügyforgalom 2013. évi főbb jellemzői – [Budapest, OBH, 2014.](#)
- Csizmadia Andor szerk.: Magyar állam- és jogtörténet – Budapest, NT., 1997.
- Fűrész Klára: A bíróságok központi igazgatásának változatai a rendszerváltást követően – In: Cserny Ákos (szerk.): Ünnepi tanulmányok Rácz Attila 75. születésnapja tiszteletére, Budapest, Nemzeti Közszo. és Tk. Kiadó, 2013.
- Stipta István: A magyar bírósági rendszer története – Debrecen, DUP, 1998.
- A Velencei Bizottság véleménye a 2011-es igazságügyi reformról – [CDL-AD\(2012\)001-e](#)
- A bírák jogállásáról, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló magyar szabályozás Kormány által javasolt korrekciójának elemzése a Velencei Bizottság véleményének fényében – [Eötvös Károly Intézet, 2012.](#)
- Magyarország járásai, 2013. január 1. – Budapest, KSH, 2013.
- A járások a közigazgatásban: elemzés – [Infoszolg, 2012.](#)
- [2011. évi CLXI. törvény](#) a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról

Készítette: Dr. Draskovich Edina
Képviselői Információs Szolgálat
E-mail: infoszolg@parlament.hu

ORSZÁGGYŰLÉS HIVATALA KKI

Internet: www.parlament.hu/infoszolg
Intranet: intra.parlament.hu/infoszolg/
Tel.: (1) 441-4529; (1) 441-6486

Az információs jegyzet az országgyűlési képviselők tájékoztatása céljából készült.
A dokumentum az összeállítás elkészültének időpontjában fennálló aktuális helyzetet mutatja be.
Az információs jegyzet szerzői jogvédelem alatt áll.